

UREDBA (EU) 2016/2338 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 14. prosinca 2016.****o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1370/2007 u pogledu otvaranja tržišta za usluge domaćeg željezničkog prijevoza putnika****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 91.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽²⁾,u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Željeznički prijevoz ima potencijal za rast i povećanje svojeg udjela, kao i ostvarivanje značajne uloge u sustavu održivog prijevoza i mobilnosti, stvarajući nove prilike za ulaganja i radna mjesta. Međutim, rast usluga željezničkog prijevoza putnika nije išao ukorak s razvojem drugih vrsta prijevoza.
- (2) Tržište Unije za usluge međunarodnog željezničkog prijevoza putnika otvoreno je za tržišno natjecanje od 2010. Osim toga, neke države članice otvorile su za tržišno natjecanje svoje usluge domaćeg prijevoza putnika uvođenjem prava slobodnog pristupa ili objavljivanjem natječaja za dodjelu ugovora o javnim uslugama, ili na temelju obiju mjera. Otvaranje tržišta za usluge domaćeg željezničkog prijevoza putnika trebalo bi pozitivno utjecati na funkcioniranje jedinstvenog europskog željezničkog prostora, što bi dovelo do boljih usluga za korisnike.
- (3) U Bijeloj knjizi o prometu od 28. ožujka 2011. Komisija je najavila svoju namjeru da dovrši unutarnje tržište za usluge željezničkog prijevoza, ukidajući tehničke, administrativne i pravne prepreke kojima se ometa ulazak na željezničko tržište.
- (4) Dovršetakom jedinstvenog europskog željezničkog prostora trebao bi se unaprijediti razvoj željezničkog prijevoza kao vjerodostojne alternative drugim vrstama prijevoza, među ostalim u smislu cijene i kvalitete.
- (5) Poseban cilj ove Uredbe jest poboljšati kvalitetu, transparentnost, učinkovitost i obavljanje usluga javnog željezničkog prijevoza putnika.
- (6) Usluge na prekograničnoj razini koje se pružaju na temelju ugovorâ o javnim uslugama, uključujući usluge javnog prijevoza kojima se pokrivaju lokalne i regionalne potrebe prijevoza, trebale bi podlijevati dogovoru nadležnih tijela država članica na čijem se državnom području usluge pružaju.

⁽¹⁾ SL C 327, 12.11.2013., str. 122.⁽²⁾ SL C 356, 5.12.2013., str. 92.⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 26. veljače 2014. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Stajalište Vijeća u prvom čitanju od 17. listopada 2016. (SL C 430, 22.11.2016., str. 4.). Stajalište Europskog parlamenta od 14. prosinca 2016. (još nije objavljeno u Službenom listu).

- (7) Nadležna tijela trebala bi odrediti specifikacije obveza obavljanja javnih usluga u javnom prijevozu putnika. Takve bi specifikacije trebale biti usklađene s ciljevima politike, kao što je navedeno u dokumentima o politici javnog prijevoza u državama članicama.
- (8) Specifikacijama obveza obavljanja javnih usluga u javnom prijevozu putnika trebali bi se, gdje je to moguće, stvarati pozitivni mrežni učinci, među ostalim u pogledu poboljšane kvalitete usluga, socijalne i teritorijalne kohezije ili ukupne učinkovitosti sustava javnog prijevoza.
- (9) Obveze obavljanja javnih usluga trebale bi biti u skladu s politikom javnog prijevoza. Time se, međutim, nadležnim tijelima ne daje pravo na primitak određenog iznosa financiranja.
- (10) Prilikom pripreme dokumenata o politici javnog prijevoza trebalo bi provesti savjetovanje s relevantnim dionicima u skladu s nacionalnim pravom. Ti bi dionici mogli biti prijevoznici, upravitelji infrastrukture, organizacije zaposlenika i predstavnici korisnika usluga javnog prijevoza.
- (11) Za ispunjenje obveza javnih usluga koje obavljaju operateri javnih usluga trebalo bi na prikladan način isplatiti naknadu u slučaju ugovora o javnim uslugama koji nisu dodijeljeni na temelju konkurentnog postupka nadmetanja kako bi se osigurala dugoročna financijska održivost usluga javnog prijevoza putnika u skladu sa zahtjevima politike javnog prijevoza. Posebno bi se takvom naknadom trebali promicati održavanje ili razvoj učinkovitog upravljanja od strane operatera javnih usluga te pružanje usluga prijevoza putnika zadovoljavajuće visokog standarda.
- (12) U okviru uspostave jedinstvenog europskog željezničkog prostora države članice trebale bi osigurati primjerenu razinu socijalne zaštite osoblja operatera javnih usluga.
- (13) Imajući u vidu odgovarajuću integraciju socijalnih i radnih zahtjeva u postupke za dodjelu ugovora o javnim uslugama za usluge javnog prijevoza putnika, operateri javnih usluga trebali bi, pri izvršenju ugovora o javnim uslugama, poštovati obveze iz područja socijalnog i radnog prava koje se primjenjuju u državi članici u kojoj je dodijeljen ugovor o javnim uslugama, a koje proizlaze iz zakona, propisa i odluka i na nacionalnoj razini i na razini Unije, kao i iz važećih kolektivnih ugovora, pod uvjetom da su takvi nacionalni propisi i njihova primjena u skladu s pravom Unije.
- (14) Kada države članice zahtijevaju da se osoblje koje je preuzeo prethodni operater prenese novoizabranom operateru javnih usluga, takvom osoblju trebala bi se odobriti prava koja bi im pripadala da je izvršen prijenos u smislu Direktive Vijeća 2001/23/EZ ⁽¹⁾. Države članice trebale bi moći donositi takve odredbe.
- (15) Svim zainteresiranim stranama nadležna tijela trebala bi staviti na raspolaganje relevantne informacije za pripremu ponuda u okviru konkurentnog postupka nadmetanja, osiguravajući pritom legitimnu zaštitu povjerljivih poslovnih podataka.
- (16) Obveza nadležnog tijela da svim zainteresiranim stranama stavi na raspolaganje informacije potrebne za pripremu ponude u okviru konkurentnog postupka nadmetanja ne bi se trebala odnositi na izradu dodatnih informacija kada takve informacije ne postoje.
- (17) Kako bi se u obzir uzela raznolikost teritorijalne i političke organizacije država članica, ugovor o javnim uslugama može dodijeliti nadležno tijelo koje se sastoji od skupine javnih tijela. U takvim okolnostima trebala bi postojati jasna pravila kojima se utvrđuju odgovarajuće uloge svakog javnog tijela u postupku dodjele ugovora o javnim uslugama.
- (18) S obzirom na različitost administrativnog ustroja u državama članicama, u slučaju ugovora o pružanju usluga javnog željezničkog prijevoza putnika koje izravno dodjeljuje skupina nadležnih lokalnih tijela, države članice diskrecijskim pravom utvrđuju koja su lokalna tijela nadležna u pogledu „gradskih aglomeracija” i „ruralnih područja”.

⁽¹⁾ Direktiva Vijeća 2001/23/EZ od 12. ožujka 2001. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na zaštitu prava zaposlenika kod prijenosa poduzeća, pogona ili dijelova poduzeća ili pogona (SL L 82., 22.3.2001., str. 16.).

- (19) Ugovori o javnim uslugama za usluge javnog željezničkog prijevoza putnika trebali bi se dodjeljivati na temelju konkurentnog postupka nadmetanja, osim u slučajevima navedenima u ovoj Uredbi.
- (20) Postupci za konkurentni natječaj za ugovore o javnim uslugama trebali bi biti otvoreni za sve operatere, trebali bi biti pravedni te bi se njima trebala poštovati načela transparentnosti i nediskriminacije.
- (21) U iznimnim okolnostima, kada su ugovori o javnim uslugama za usluge javnog željezničkog prijevoza putnika dodijeljeni na temelju konkurentnog postupka nadmetanja, trebalo bi biti moguće, u ograničenom razdoblju, izravno dodijeliti nove ugovore, kako bi se osiguralo pružanje usluga na najisplativiji način. Te ugovore ne bi trebalo obnavljati za pokrivanje istih ili sličnih obveza obavljanja javnih usluga.
- (22) Ako nakon objave namjere organiziranja konkurentnog postupka nadmetanja samo jedan operater iskaže interes, nadležna tijela mogu započeti pregovore s tim operatorom kako bi dodijelila ugovor bez daljnje objave otvorenog postupka natječaja.
- (23) Pragovi *de minimis* za izravno dodijeljene ugovore o javnim uslugama trebali bi se prilagoditi kako bi se njima odrazili veći opsezi i jedinični troškovi usluga javnog željezničkog prijevoza putnika u odnosu da druge vrste prijevoza obuhvaćene Uredbom (EZ) br. 1370/2007 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾. Viši pragovi trebali bi se primjenjivati i na usluge javnog prijevoza putnika, pri čemu više od 50 % vrijednosti tih usluga otpada na željeznički prijevoz.
- (24) Prilikom uspostave jedinstvenog europskog željezničkog prostora potrebna su zajednička pravila o dodjeli ugovora o javnim uslugama u tom sektoru, uzimajući pritom u obzir posebne okolnosti u svakoj državi članici.
- (25) Ako su ispunjeni određeni uvjeti u odnosu na prirodu i strukturu željezničkog tržišta ili željezničke mreže, nadležna tijela trebala bi biti ovlaštena izravno dodijeliti ugovore o javnim uslugama za usluge javnog željezničkog prijevoza putnika ako bi takav ugovor mogao dovesti do poboljšanja kvalitete usluga ili isplativosti ili obojega.
- (26) Nadležna tijela mogu poduzeti mjere za povećanje tržišnog natjecanja među željezničkim prijevoznicima ograničavanjem broja ugovora koje dodjeljuju jednom željezničkom prijevozniku.
- (27) Države članice trebale bi osigurati da njihovi pravni sustavi predviđaju mogućnost da neovisno tijelo procjeni odluke nadležnog tijela o izravnoj dodjeli ugovora o javnim uslugama za usluge javnog željezničkog prijevoza putnika na temelju pristupa koji se zasniva na rezultatima. To bi se moglo postići u sklopu sudskog preispitivanja.
- (28) Prilikom pripreme postupaka za konkurentu dodjelu ugovora nadležna tijela trebala bi procijeniti jesu li potrebne mjere za osiguravanje učinkovita i nediskriminirajućeg pristupa odgovarajućim željezničkim vozilima. Nadležna tijela trebala bi javno objaviti izvješće o toj procjeni.
- (29) Neke ključne značajke predstojećih konkurentnih postupaka nadmetanja za ugovore o javnim uslugama trebaju biti potpuno transparentne kako bi se omogućio bolje organiziran odaziv tržišta.
- (30) Uredbu (EZ) br. 1370/2007 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Uredba (EZ) br. 1370/2007 mijenja se kako slijedi:

1. U članku 1. stavku 2. dodaje se sljedeći podstavak:

„Podložno dogovoru nadležnih tijela država članica na čijem se državnom području usluge pružaju, obveze obavljanja javnih usluga mogu se odnositi na usluge javnog prijevoza na prekograničnoj razini, uključujući one kojima se pokrivaju lokalne i regionalne potrebe prijevoza.”

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 1370/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o uslugama javnog željezničkog i cestovnog prijevoza putnika i stavljanju izvan snage uredaba Vijeća (EEZ) br. 1191/69 i (EEZ) br. 1107/70 (SL L 315, 3.12.2007., str. 1.).

2. U članku 2. umeće se sljedeća točka:

„(aa) ‚usluge javnog željezničkog prijevoza putnika‘ znači javni željeznički prijevoz putnika ne uključujući prijevoz putnika drugim vrstama prijevoza tračnicama kao što su podzemna željeznica ili tramvaji;”.

3. Umeće se sljedeći članak:

„Članak 2.a

Specifikacija obveza obavljanja javnih usluga

1. Nadležno tijelo utvrđuje specifikacije za obveze obavljanja javnih usluga u pružanju usluga javnog prijevoza putnika i opseg primjene tih obveza obavljanja javnih usluga u skladu s člankom 2. točkom (e). Te specifikacije uključuju mogućnost grupiranja usluga koje pokrivaju trošak i usluga koje ne pokrivaju trošak.

Prilikom utvrđivanja tih specifikacija i opsega njihove primjene nadležno tijelo propisno poštuje načelo proporcionalnosti u skladu s pravom Unije.

Specifikacije su usklađene s ciljevima politike navedenima u dokumentima o politici javnog prijevoza u državama članicama.

Sadržaj i oblik dokumenata o politici javnog prijevoza te postupci za savjetovanje s relevantnim dionicima određuju se u skladu s nacionalnim pravom.

2. Specifikacijama obveza obavljanja javnih usluga i s njima povezanom naknadom neto financijskog učinka obveza obavljanja javnih usluga:

(a) postižu se ciljevi politike javnog prijevoza na ekonomičan način;

(b) dugoročno se financijski podupire pružanje usluga javnog prijevoza putnika u skladu sa zahtjevima utvrđenima politikom javnog prijevoza.”

4. Članak 4. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. točke (a) i (b) zamjenjuju se sljedećim:

„(a) jasno određuju obveze obavljanja javnih usluga definirane ovom Uredbom i utvrđene u skladu s njezinim člankom 2.a, kojih se operater javnih usluga treba pridržavati, kao i dotična zemljopisna područja;

(b) unaprijed utvrđuju na objektiv i transparentan način:

i. parametre na temelju kojih se računa eventualno plaćanje naknade; i

ii. prirodu i doseg svih dodijeljenih isključivih prava, na način koji onemogućuje prekomjernu naknadu.

U slučaju ugovora o javnim uslugama koji nisu dodijeljeni u skladu s člankom 5. stavcima 1., 3. ili 3.b, ti se parametri utvrđuju tako da plaćanje naknade ne smije premašiti iznos potreban za pokrivanje neto financijskog učinka troškova koji su nastali i prihoda koji su ostvareni ispunjavanjem obveza obavljanja javnih usluga, uzimajući u obzir s tim povezani prihod zadržan kod operatera javnih usluga i njegovu razumnu dobit;”;

(b) umeću se sljedeći stavci:

„4.a Pri izvršenju ugovora o javnim uslugama operateri javnih usluga pridržavaju se obveza koje su primjenjive u području socijalnog i radnog prava koji su utvrđeni pravom Unije, nacionalnim pravom ili kolektivnim ugovorima.

4.b Direktiva 2001/23/EZ primjenjuje se u slučaju promjene operatera javnih usluga kada takva promjena predstavlja prijenos poduzeća u smislu te Direktive.”;

(c) stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. Ako nadležna tijela u skladu s nacionalnim pravom zahtijevaju od operatera javnih usluga usklađivanje s određenim standardima kvalitete i socijalnim standardima ili utvrđuju socijalne kriterije i kriterije kvalitete, ti se standardi i kriteriji uključuju u dokumentaciju za nadmetanje i ugovore o javnim uslugama. Poštujući Direktivu 2001/23/EZ ta dokumentacija za nadmetanje i ugovori o javnim uslugama također, prema potrebi, sadrže informacije o pravima i obvezama koje se odnose na prijelaz osoblja koje je preuzeo prethodni operater.”;

(d) dodaje se sljedeći stavak:

„8. Od operatera će se ugovorima o javnim uslugama zahtijevati da nadležnom tijelu dostavljaju informacije nužne za dodjelu ugovora o javnim uslugama, osiguravajući pritom legitimnu zaštitu povjerljivih poslovnih informacija. Svim zainteresiranim stranama nadležna tijela stavljaju na raspolaganje relevantne informacije za pripremu ponude u okviru konkurentnog postupka nadmetanja, osiguravajući pritom legitimnu zaštitu povjerljivih poslovnih informacija. Te relevantne informacije obuhvaćaju podatke o potražnji putnika, cijenama karata, troškovima i prihodima povezanim s javnim prijevozom putnika na koji se odnosi konkurentni postupak nadmetanja te detalje o specifikacijama infrastrukture relevantnima za odvijanje prometa traženih vozila ili željezničkih vozila kako bi se zainteresiranim stranama omogućila priprema nacrtu poslovnih planova utemeljenih na detaljnim informacijama. Upravitelji željezničke infrastrukture podupiru nadležna tijela pri utvrđivanju svih relevantnih specifikacija infrastrukture. Neispunjavanje gore utvrđenih odredaba podliježe pravnoj reviziji iz članka 5. stavka 7.”

5. Članak 5. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 2. uvodni tekst zamjenjuje se sljedećim:

„2. Osim ako je to zabranjeno nacionalnim pravom, svako lokalno nadležno tijelo, bilo ili ne bilo ono pojedinačno tijelo ili skupina tijela koja pruža integrirane usluge javnog prijevoza putnika, može odlučiti pružati usluge javnog prijevoza putnika samo ili izravno dodijeliti ugovore o javnim uslugama zasebnoj pravnoj osobi nad kojom lokalno nadležno tijelo, ili, u slučaju skupine tijela, barem jedno lokalno nadležno tijelo, ima kontrolu sličnu onoj nad vlastitim službama.

U slučaju usluga javnog željezničkog prijevoza putnika skupina tijela iz prvog podstavka može biti sastavljena samo od lokalnih nadležnih tijela čije zemljopisno područje nadležnosti nije cijela država. Usluga javnog prijevoza putnika ili ugovor o javnim uslugama iz prvog podstavka može pokrivati samo potrebe za prijevozom u gradskim aglomeracijama ili ruralnim područjima ili obojem.

Kada lokalno nadležno tijelo donese takvu odluku, vrijedi sljedeće”;

(b) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Sva nadležna tijela koja su se opredijelila za treću stranu koja nije njihov unutarnji operater sklapaju ugovore o javnim uslugama na temelju konkurentnog postupka nadmetanja, osim u slučajevima opisanim u stavcima 3.a, 4., 4.a, 4.b, 5. i 6. Postupak usvojen za konkurentno nadmetanje treba biti otvoren za sve operatere i pravedan te poštovati načela transparentnosti i nediskriminacije. Nakon podnošenja ponuda i mogućeg predizbora, postupak može uključivati pregovore u skladu s ovim načelima da bi se odredio najbolji način ispunjavanja posebnih ili složenih uvjeta.”;

(c) umeću se sljedeći stavci:

„3.a Osim ako je to zabranjeno nacionalnim pravom, u pogledu ugovora o javnim uslugama za usluge javnog željezničkog prijevoza putnika koji su dodijeljeni na temelju konkurentnog postupka nadmetanja, nadležno tijelo može na ograničeno razdoblje odlučiti izravno dodijeliti nove ugovore ako nadležno tijelo smatra da je izravna dodjela opravdana iznimnim okolnostima. Takve iznimne okolnosti uključuju situacije u kojima:

— postoji niz konkurentnih postupaka nadmetanja koje već vodi nadležno tijelo ili druga nadležna tijela koja bi mogla utjecati na broj i kvalitetu ponuda koje će vjerojatno biti zaprimljene ako ugovor podliježe u konkurentnom postupku nadmetanja, ili

- promjene opsega jednog ili više ugovora o javnim uslugama potrebne su kako bi se optimiziralo pružanje javnih usluga.

Nadležno tijelo izdaje obrazloženu odluku te o tome bez neopravdanog odlaganja obavješćuje Komisiju.

Trajanje ugovora dodijeljenih na temelju ovog stavka razmjerno je iznimnim dotičnim okolnostima i ni u kojem slučaju ne premašuje pet godina.

Nadležno tijelo objavljuje takve ugovore. Pritom uzima u obzir legitimnu zaštitu povjerljivih poslovnih informacija i komercijalnih interesa.

Naknadan ugovor koji se odnosi na iste obveze obavljanja javnih usluga ne dodjeljuje se na temelju te odredbe.

3.b Pri primjeni stavka 3. nadležna tijela mogu odlučiti primjenjivati sljedeći postupak:

Nadležna tijela mogu objaviti svoje namjere o dodjeli ugovora o javnim uslugama za usluge javnog željezničkog prijevoza putnika objavom informacijske obavijesti u *Službenom listu Europske unije*.

Ta informacijska obavijest sadržava detaljan opis usluga koje su predmet ugovora koji treba dodijeliti, kao i vrstu i trajanje ugovora.

Operatori mogu iskazati svoj interes unutar razdoblja koje je utvrdilo nadležno tijelo, a koje ne smije biti kraće od 60 dana od dana objave informacijske obavijesti.

Ako nakon isteka tog razdoblja:

- (a) samo je jedan operator iskazao interes za sudjelovanje u postupku za dodjelu ugovora o javnim uslugama;
- (b) operator je propisno dokazao da će moći stvarno pružati uslugu prijevoza u skladu s obvezama utvrđenima u ugovoru o javnim uslugama;
- (c) izostanak konkurencije nije rezultat umjetnog sužavanja parametara javne nabave; i
- (d) ne postoji prihvatljiva alternativa,

nadležna tijela mogu započeti pregovore s tim operatorom u svrhu dodjele ugovora bez daljnje objave otvorenog postupka nadmetanja.”;

(d) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Osim ako je to zabranjeno nacionalnim pravom, nadležno tijelo može odlučiti izravno dodijeliti ugovore o javnim uslugama:

- (a) ako je njihova prosječna godišnja vrijednost procijenjena na manje od 1 000 000 EUR ili, u slučaju ugovora o javnim uslugama koje uključuju usluge javnog željezničkog prijevoza putnika, manje od 7 500 000 EUR; ili
- (b) ako se odnose na pružanje manje od 300 000 kilometara usluga javnog prijevoza putnika godišnje ili, u slučaju kada su ugovorom o javnim uslugama obuhvaćene i usluge javnog željezničkog prijevoza putnika, manje od 500 000 kilometara.

U slučaju ugovora o javnim uslugama izravno dodijeljenoga malom ili srednjem poduzetniku koji posluje s najviše 23 cestovna vozila, te granične vrijednosti mogu se povisiti ili do prosječne godišnje vrijednosti procijenjene na manje od 2 000 000 EUR ili do pružanja manje od 600 000 kilometara usluga javnog prijevoza putnika godišnje.”;

(e) umeću se sljedeći stavci:

„4.a Osim ako je to zabranjeno nacionalnim pravom, nadležno tijelo može odlučiti izravno dodijeliti ugovore o javnim uslugama za usluge javnog željezničkog prijevoza:

- (a) ako smatra da je izravna dodjela opravdana odgovarajućim strukturnim i zemljopisnim značajkama dotičnog tržišta i mreže, a posebno veličinom, značajkama potražnje, složenosti mreže, tehničkom i zemljopisnom izolacijom te uslugama obuhvaćenima ugovorom; i
- (b) ako takav ugovor može dovesti do poboljšanja kvalitete usluga ili isplativosti, ili obojega, u usporedbi s prethodno dodijeljenim ugovorom o javnim uslugama.

Na temelju toga nadležno tijelo objavljuje obrazloženu odluku te o tome obavješćuje Komisiju u roku od jednog mjeseca od njezine objave. Nadležno tijelo može nastaviti s dodjelom ugovora.

Za države članice u kojima je na dan 24. prosinca 2017. najveći godišnji opseg tržišta manji od 23 milijuna vlak-kilometara i koje imaju samo jedno nadležno tijelo na nacionalnoj razini te jedan ugovor o javnim uslugama koji obuhvaća cjelokupnu mrežu, smatra se da ispunjavaju uvjete određene u točki (a). Ako nadležno tijelo neke od tih država članica odluči izravno dodijeliti ugovor o javnim uslugama, dotična država članica o tome obavješćuje Komisiju. Ujedinjena Kraljevina može odlučiti primijeniti ovaj podstavak na Sjevernu Irsku.

Ako nadležno tijelo odluči izravno dodijeliti ugovor o javnim uslugama, ono utvrđuje mjerljive, transparentne i provjerljive zahtjeve u pogledu učinkovitosti. Takvi zahtjevi obuhvaćeni su ugovorom.

Zahtjevi u pogledu učinkovitosti posebno obuhvaćaju točnost usluga, učestalost željezničkih operacija, kvalitetu željezničkih vozila i prijevozni kapacitet za putnike.

Ugovor uključuje posebne pokazatelje učinkovitosti kojima se nadležnom tijelu omogućuje provedba periodičkih procjena. Ugovor također uključuje učinkovite i odvrćajuće mjere koje treba nametnuti u slučaju da željeznički prijevoznik ne uspije ispuniti zahtjeve u pogledu učinkovitosti.

Nadležno tijelo periodički procjenjuje je li željeznički prijevoznik ostvario svoje ciljeve za ispunjavanje zahtjeva u pogledu učinkovitosti kako su utvrđeni u ugovoru te svoje nalaze javno obznanjuje. Te se periodične procjene obavljaju najmanje jednom u pet godina. Nadležno tijelo poduzima odgovarajuće i pravovremene mjere, uključujući izricanje učinkovitih i odvrćajućih ugovornih kazni ako tražena poboljšanja kvalitete usluga ili ekonomičnosti, ili obojeg, nisu ostvarena. Nadležno tijelo može u bilo koje vrijeme u potpunosti ili djelomično suspendirati ili otkazati dodijeljen ugovor na temelju ove odredbe ako operater ne ispunji zahtjeve u pogledu učinkovitosti u obavljanju usluga.

4.b Osim ako je to zabranjeno nacionalnim pravom nadležno tijelo može odlučiti izravno dodijeliti ugovore o javnim uslugama za usluge javnog željezničkog prijevoza putnika ako se odnose samo na usluge željezničkog prijevoza putnika koje pruža operater koji istodobno upravlja cijelom željezničkom infrastrukturom ili velikim dijelom željezničke infrastrukture na kojoj se usluge pružaju, ako je ta željeznička infrastruktura isključena iz primjene članaka 7., 7.a, 7.b, 7.c, 7.d, 8., 13. i poglavlja IV. Direktive 2012/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća (*) u skladu s člankom 2. stavkom 3. točkom (a) ili (b) te Direktive.

Odstupajući od članka 4. stavka 3., trajanje izravno dodijeljenih ugovora na temelju ovog stavka i stavka 4.a ovoga članka ne premašuje 10 godina, osim ako se primjenjuje članak 4. stavak 4.

Ugovori dodijeljeni u skladu s ovim stavkom i stavkom 4.a objavljuju se, uzimajući pritom u obzir legitimnu zaštitu povjerljivih poslovnih informacija i komercijalnih interesa.

(*) Direktiva 2012/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 21. studenoga 2012. o uspostavi jedinstvenog Europskog željezničkog prostora (SL L 343, 14.12.2012., str. 32.);

(f) stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. U slučaju prekida usluga ili neposrednog rizika od nastanka takve situacije, nadležno tijelo može poduzeti izvanredne mjere.

Izvanredne mjere mogu imati oblik izravne dodjele ili službenog sporazuma o produljenju ugovora o javnim uslugama ili zahtjeva za ispunjavanjem određenih obveza obavljanja javnih usluga. Operater javne usluge ima pravo žalbe na odluku kojom se nameće ispunjavanje obveza obavljanja određenih javnih usluga. Razdoblje na koje je ugovor o javnim uslugama dodijeljen, produljen ili nametnut izvanrednim mjerama ne smije biti dulje od dvije godine.”;

(g) umeće se sljedeći stavak:

„6.a Radi povećanja tržišnog natjecanja među željezničkim prijevoznicima, nadležna tijela mogu odlučiti da ugovori za usluge javnog željezničkog prijevoza putnika kojima su obuhvaćeni dijelovi iste mreže ili skupina trasa trebaju biti dodijeljeni različitim željezničkim prijevoznicima. U tu svrhu nadležna tijela mogu prije početka konkurentnog postupka nadmetanja odlučiti da ograniče broj ugovora koje će dodijeliti istom željezničkom prijevozniku.”;

(h) u stavku 7., umeće se sljedeći podstavak iza prvog podstavka:

„Za slučajeve iz stavaka 4.a i 4.b te mjere uključuju mogućnost da se zatraži procjena obrazložene odluke koju je donijelo nadležno tijelo, a koju provodi neovisno tijelo koje određuje dotična država članica. Rezultat takve procjene javno je dostupan u skladu s nacionalnim pravom.”

6. Umeće se sljedeći članak:

„Članak 5.a

Željeznička vozila

1. S ciljem pokretanja konkurentnog postupka nadmetanja nadležna tijela procjenjuju jesu li potrebne mjere da bi se osigurao učinkovit i nediskriminirajući pristup odgovarajućim željezničkim vozilima. Tom se procenom uzima u obzir prisutnost društava za leasing željezničkih vozila na relevantnom tržištu ili drugih dionika na tržištu koji pružaju usluge leasinga željezničkih vozila. Izvješće o procjeni dostupno je javnosti.

2. Nadležna tijela mogu odlučiti, u skladu s nacionalnim pravom i sukladno pravilima o državnim potporama, poduzeti odgovarajuće mjere kako bi se osigurao učinkovit i nediskriminirajući pristup odgovarajućim željezničkim vozilima. Te mjere mogu uključivati:

- (a) nabavu od strane nadležnog tijela željezničkih vozila korištenih u svrhu izvršenja ugovora o javnim uslugama s ciljem da ih se stavi na raspolaganje odabranom operateru javnih usluga po tržišnoj cijeni ili u okviru ugovora o javnim uslugama u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (b), člankom 6. i, ako je primjenjivo, Prilogom;
- (b) osiguranje jamstva od strane nadležnog tijela za financiranje željezničkih vozila rabljenih u svrhu izvršenja ugovora o javnim uslugama po tržišnoj cijeni ili kao dio ugovora o javnim uslugama u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (b), člankom 6. i, ako je primjenjivo, s Prilogom, uključujući jamstvo kojim se pokriva rizik preostale vrijednosti;
- (c) obvezu nadležnog tijela u okviru ugovora o javnim uslugama o preuzimanju željezničkih vozila prema unaprijed definiranim financijskim uvjetima na kraju ugovora po tržišnoj cijeni; ili
- (d) suradnju s drugim nadležnim tijelima radi stvaranja većeg voznog parka željezničkih vozila.

3. Ako se željeznička vozila stave na raspolaganje novom operateru usluga javnog prijevoza, u dokumentaciji o nadmetanju nadležno tijelo navodi sve dostupne informacije o trošku održavanja željezničkih vozila i njihovom fizičkom stanju.”

7. U članku 6. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Sve naknade u vezi s općim pravilom ili s ugovorom o javnim uslugama u skladu su s člankom 4., bez obzira na to kako je ugovor dodijeljen. Sve naknade, bilo koje prirode, u vezi s ugovorom o javnim uslugama koji nije dodijeljen u skladu s člankom 5. stavkom 1., 3. ili 3.b odnosno u vezi s općim pravilom, također moraju biti u skladu s odredbama iz Priloga.”

8. Članak 7. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Svako nadležno tijelo jednom godišnje objavljuje skupno izvješće o obvezama obavljanja javnih usluga za koje je ono odgovorno. To izvješće obuhvaća datum početka i trajanja ugovora o javnim uslugama, o odabranim operaterima javnih usluga, plaćenim naknadama i isključivim pravima koja su uz naknadu dodijeljena tim operaterima javnih usluga. Izvješće razlučuje autobusni od željezničkog prijevoza, omogućuje nadzor i procjenu obavljanja, kvalitete i financiranja mreže javnog prijevoza i, ako je prikladno, pruža podatke o prirodi i opsegu svih dodijeljenih isključivih prava. Izvješćem se također uzimaju u obzir ciljevi politike, kao što je navedeno u dokumentima o politici javnog prijevoza u dotičnoj državi članici. Države članice olakšavaju središnji pristup tim izvješćima, na primjer na zajedničkom internetskom portalu.”;

(b) u stavku 2. prvom podstavku dodaje se sljedeća točka:

„(d) predviđen datum početka i trajanje ugovora o javnim uslugama.”

9. Članak 8. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Ne dovodeći u pitanje stavak 3.:

- i. članak 5. primjenjuje se na dodjelu ugovora o javnim uslugama za usluge prijevoza putnika cestom i drugim vrstama prijevoza tračnicama osim željeznicom, kao što su podzemna željeznica ili tramvaji od 3. prosinca 2019.;
- ii. članak 5. primjenjuje se na javne usluge željezničkog prijevoza putnika od 3. prosinca 2019.;
- iii. članak 5. stavak 6 i članak 7. stavak 3. prestaju se primjenjivati počevši od 25. prosinca 2023.

Trajanje ugovora dodijeljenih u skladu s člankom 5. stavkom 6. između 3. prosinca 2019. i 24. prosinca 2023. ne smije premašivati deset godina.

Do 2. prosinca 2019. države članice trebaju poduzeti mjere postupnog usklađivanja s člankom 5. da bi se izbjegli ozbiljni strukturni problemi, posebno oni vezani uz prijevozne kapacitete.

U roku od šest mjeseci od 25. prosinca 2020. države članice Komisiji dostavljaju izvješće o napretku s naglaskom na provedbi bilo koje dodjele ugovora o javnim uslugama koji su u skladu s člankom 5. Na temelju izvješća o napretku država članica Komisija provodi preispitivanje i, prema potrebi, podnosi zakonodavne prijedloge.”;

(b) umeće se sljedeći stavak:

„2.a Ugovori o javnim uslugama za usluge javnog željezničkog prijevoza putnika dodijeljeni izravno na temelju postupka koji nije pravedan konkurentni postupak od 24. prosinca 2017. do 2. prosinca 2019. mogu se nastaviti do datuma isteka njihove valjanosti. Odstupajući od članka 4. stavka 3., takvi ugovori ne smiju trajati dulje od deset godina, osim kada se primjenjuje članak 4. stavak 4.”;

(c) u stavku 3. prvom podstavku točka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„(d) od 26. srpnja 2000. i prije 24. prosinca 2017. na temelju postupka koji nije pravedan konkurentni postupak nadmetanja.”

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu na dan 24. prosinca 2017.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 14. prosinca 2016.

Za Europski parlament
Predsjednik
M. SCHULZ

Za Vijeće
Predsjednik
I. KORČOK
